

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4Co/166/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513206477
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Klenková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8513206477.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD., predsedníčky senátu a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Anny Ilčinovej v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpený Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421 proti žalovanej Slovenskej republike - Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, IČO: 00 166 073, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 4C 41/2013 - 78 zo dňa 08.04.2014 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení poukázal na obsah žaloby, ako aj dôvody uplatneného nároku z titulu náhrady majetkovej škody a náhrady nemajetkovej ujmy v dôsledku nesprávneho úradného postupu exekučného súdu - Okresného súdu Vranov nad Topľou, ktorý nerozhodol v zákonnej lehote o návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora. Uznesením č. k. 11C 159/2012 - 7 zo dňa 08.10.2012 Okresný súd Vranov nad Topľou spojil na spoločné konanie veci vedené na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 1C/159/2012, sp. zn. 11C/167/2012, sp. zn. 11C/168/2012, sp. zn. 11C/171/2012, sp. zn. 11C/173/2012, sp. zn. 11C/204/2012, sp. zn. 11C/205/2012, sp. zn. 11C/206/2012, sp. zn. 11C/207/2012, sp. zn. 11C/208/2012 na spoločné konanie s tým, že budú vedené pod sp. zn. 11C/159/2012. Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 20NcC 57/2012 - 12 zo dňa 19.10.2012, vylúčil sudcov Okresného súdu Vranov nad Topľou a vec prikázal Okresnému súdu Stará Ľubovňa. Uznesením č. k. 4C 110/2012-36 zo dňa 29.10.2013, Okresný súd Stará Ľubovňa vylúčil na samostatné konanie všetky spojené veci pôvodne vedené Okresným súdom Vranov nad Topľou.

Ďalej súd poukázal na stanovisko účastníkov konania, obsah pripojených listinných dôkazov, najmä obsah spisu Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 6Er 431/2003, z ktorého vyplýva, že návrh na zmenu súdneho exekútora bol súdu doručený dňa 02.07.2009. Dňa 09.07.2009 súd vyzval súdneho exekútora, ktorému bolo pôvodne udelené poverenie na vykonanie exekúcie, na predloženie exekučného spisu a vyčíslenie trov exekúcie v lehote 10 dní, čo príslušný súdny exekútor učinil dňa 04.11.2009. Súd rozhodol o zmene súdneho exekútora uznesením č. k. 6Er 431/2003-17 zo dňa 08.01.2010.

Následne súd citoval čl. 46 ods. 3, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ust. § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 písm. a), § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, 2, § 17 ods. 1, 2, 3 a § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákona č. 514/2003 Z.z.), § 44 ods. 8, 9, § 243 ods. 1 Exekučného poriadku a uviedol, že otázku, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je kompetentný preskúmať len Ústavný súd SR, ktorý ju preskúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä z pohľadu troch základných kritérií- zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu. Súadne ani exekučné konanie nie je kompetentný preskúmať súd v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z., ale len Ústavný súd SR na podklade ústavnej sťažnosti, resp. predseda súdu na podklade sťažnosti na prieťahy. Zdôraznil, že i keď súd v exekučnom konaní urobí úkon po zákonom stanovenej lehote, nemožno bez zohľadnenia ďalších okolností veci konštatovať, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu. Je potrebné vo všeobecnosti uviesť, že v tomto exekučnom konaní bola dĺžka konania ovplyvnená aj správaním sa súdneho exekútora, ktorý na výzvy súdu v určenej lehote nereagoval. Pokiaľ ide o ďalší predpoklad zodpovednosti štátu za škodu, a to existenciu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, súd sa stotožnil s argumentáciou žalovanej a dospel k záveru, že žalobca ich v konaní nepreukázal. V priebehu exekúcie v čase keď bol podaný návrh na zmenu súdneho exekútora k žiadnej škode pre prípadnú nečinnosť súdu nemohlo dôjsť, keďže pôvodný súdny exekútor má podľa zákona povinnosť vykonávať úkony exekučného konania. Pokiaľ sa žalobca domáhal náhrady majetkovej škody predstavujúcej náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky, mal súd za to, že aj v prípade, že by existovala možnosť vzniku škody, je možné uhradiť iba skutočnú škodu a ušlý zisk, ktorých vznik je povinný žalobca preukázať. Žalobca v konaní nepredložil ani neoznačil žiaden dôkaz preukazujúci vznik majetkovej škody a škodu vyčíslil paušálne za pracovné výkony zamestnancov, udržiavanie a správu informačného systému, administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom a za administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu, na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií adresovaných exekučnému súdu, na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolou stavu konania na exekučnom súde. Z exekučného spisu súd žiadne urgencie zo strany žalobcu nezistil a ten tieto ani nijako nepreukázal. Paušálne vyčíslené administratívne výdavky nie sú skutočnou škodou a jedná sa iba o jednostranné tvrdenia žalobcu, ktoré nemajú oporu v predložených či označených dôkazoch. Žalobca sa taktiež domáhal náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože mal za to, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Aj v tomto prípade platí povinnosť preukázania nemajetkovej ujmy, pretože okolnosť nedodržania zákonnej lehoty, bez osvedčenia skutočností preukazujúcich dopad nesprávneho úradného postupu, jeho vplyvu, následkov na žalobcu v rôznych oblastiach pôsobenia, nemá za následok automaticky vznik nároku na nemajetkovú ujmu. Konanie o náhradu škody a nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z., je konaním, v ktorom platí zásada kontradiktórnosti a unesenia dôkazného bremena účastníkom konania. Predpokladom na uplatnenie nemajetkovej ujmy v súlade s § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. je preukázanie následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Žalobca uviedol, že nezákonným zásahom vyvolaná situácia ovplyvnila ďalšie podnikateľské postupy a spôsobila neistotu v plánovaní ďalších rozhodnutí, ktoré mohol prijať. Žalobca však svoje tvrdenia žiadnym spôsobom nekonkretizoval a ničím nepreukázal. Súd nemôže žalobcovi priznať náhradu nemajetkovej ujmy na základe jeho abstraktných tvrdení, keď nepreukázal a nekonkretizoval, aké podnikateľské postupy a aktivity boli ovplyvnené. Z týchto dôvodov súd zamietol žalobu ako nedôvodnú.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku tak, že úspešnej žalovanej náhradu trov konania nepriznal, lebo si ich neuplatnila.

V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku odvolanie žalobca. Namietal odňatie možnosti konať pred súdom, ďalej vady, ktoré mali za následok nesprávne právne posúdenie, ako aj nedostatočne zistený skutkový stav veci z dôvodu nevykonania navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností, ako aj nesprávne právne posúdenie. Poukázal na to, že súd prvého stupňa nebol oprávnený o uplatnenom nároku rozhodnúť podľa ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom po 01.01.2013. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti, a to potom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Podľa

názoru žalobcu, súd založil svoje rozhodnutie na neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústredeného postupu, ktorý má za dôsledok nesprávnosť súdneho rozhodnutia. Ďalej poukázal na to, že súd vôbec nevysvetlil prečo nevznikol účastníkom stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul tak trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Ďalej uviedol, že úlohou súdu nie je polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Bolo povinnosťou súdu aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Zdôraznil, že Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prietahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory, ako napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy. Ani vyjadrenie právneho názoru súdu ohľadne rozporu exekučného titulu so zákonom, nemohlo ovplyvniť dôvodnosť uplatneného nároku, lebo s vecou samou nesúviselo. Navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaná sa k doručenému odvolaniu písomne nevyjadrila.

Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 Občianskeho súdneho poriadku, bez nariadenia pojednávania, s nariadením termínu verejného vyhlásenia rozhodnutia, ktorý bol oznámený na úradnej tabuli súdu, ako aj na internetovej stránke (§ 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Úlohou odvolacieho súdu v odvolaní namietanom nesprávne právne posúdenie bolo zistiť, či súd prvého stupňa na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy.

Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy, alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 44 ods. 6 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.08.2005, ak oprávnený požiada súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie súd poverí exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Odmena súdneho exekútora sa vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Podľa § 44 ods. 7 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01.09.2005, ak oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Podľa § 238 ods. 1 Exekučného poriadku, konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005, ak ods. 2 neustanovuje inak.

Podľa § 238 ods. 2 Exekučného poriadku ustanovenia § 34 ods. 1 až 3, § 37 ods. 4 a 5, § 46 ods. 3, § 47 ods. 3, § 58 ods. 5, § 134 ods. 2, § 136 ods. 3 a 4, § 145 ods. 1 sa použijú aj na konania začaté pred 1. septembrom 2005.

Oboznámením sa s obsahom spisu, výsledkami vykonaného dokazovania, zisteným skutkovým stavom odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, ako aj správne právne vec súd posúdil, pokiaľ vychádzal zo znenia zákona č. 514/2003 Z. z., v znení platnom a účinnom v čase podania jednotlivých žalôb, t. j. do 31.12.2012. Ďalšiu citáciu ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z., v znení účinnom od 01.01.2013, súd považoval za nadbytočnú, ale nemalo to za následok nesprávnosť napadnutého rozhodnutia.

K odvolaniu žalobcu uvádza, že uplatnená námietka aplikácie ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 v znení účinnom od 01.01.2013 nebola v danom prípade opodstatnená, lebo súd prvého stupňa na uplatnený nárok novelizované ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013 na danú vec neaplikoval. Súd prvého stupňa správne aplikoval ust. § 9 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2012. Právne posúdenie uplatnených nárokov spočívalo v skúmaní rozhodnutia exekučného súdu o zmene súdneho exekútora podľa ust. § 44 ods. 8, 9 Exekučného poriadku.

Odvolací súd však súhlasí s názorom žalobcu, že nie je možné aplikovať ustanovenie hmotného práva na práva vyplývajúce zo zodpovednosti za škodu, ktoré vznikli pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona. Retroaktivita v danom prípade je neprípustná.

V občianskom súdnom konaní posilnenom zásadou kontradiktórnosti majú účastníci dôkaznú povinnosť vyplývajúcu im z ust. § 120 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, t. j. povinnosť nielen tvrdenia, ale aj preukázania nimi tvrdených skutočností. Nesplnenie dôkaznej povinnosti má za následok neunesenie dôkazného bremena. Súd prvého stupňa správne uzavrel, že v danom prípade žalobca nepreukázal zákonné podmienky pre zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Súd vychádzal z konkrétnych okolností exekučného spisu, v ktorom exekučný súd - Okresný súd Vranov nad Topľou, mal nesprávnym úradným postupom spôsobiť žalobcovi škodu tým, že v zákonom stanovenej lehote nerozhodol o návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora. Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 6Er 431/2003, ktoré začalo pred 01.09.2005, nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu súdu, lebo z ust. § 44 ods. 6 Exekučného poriadku účinného do 31.08.2005 v spojení s ust. § 238 ods. 2 Exekučného poriadku nevplývala lehota 30 dní na rozhodnutie o zmene súdneho exekútora. Pokiaľ súd rozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v lehote približne 6 mesiacov po podaní návrhu, takýto postup nemožno charakterizovať ako nesústredenú činnosť súdu, pri ktorej by mohlo dôjsť ku škode či nemajetkovej ujme na strane žalobcu. V exekučnom konaní bolo poverenie na vykonanie exekúcie vydané a úlohou pôvodne povereného súdneho exekútora bolo vymáhať pohľadávku voči povinnému. Okrem iného, pri hromadne podaných žiadostiach žalobcu v exekučných konaniach o zmenu súdneho exekútora bolo potrebné prihliadať aj na rozsah technicko-administratívneho spracovania týchto žiadostí, plynutie času a následné rozhodnutie o žiadosti. Oneskorené rozhodnutie exekučným súdom pri konkrétnom posúdení skutkových okolností veci, ako aj charaktere podaní a počte podaní, času potrebného na ich spracovanie, nemožno hodnotiť za zbytočné prieťahy spôsobené exekučným súdom, a teda táto okolnosť nezakladá dôvodnosť uplatneného nároku na náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu.

K námietke stavu právnej neistoty odvolací súd uvádza, že ani žalobcom tvrdené skutočnosti o právnej neistote v súvislosti s vymáhaním pohľadávky nemožno považovať za dôvodné. Ústavný súd opakovane vo svojich rozhodnutiach zdôrazňuje, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, lebo vždy skúma, ako sa v okolnostiach konkrétneho prípadu rešpektuje účel práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Z týchto dôvodov odvolací súd preto nepovažoval odvolanie žalobcu za dôvodné, a preto napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil v súlade s ust. § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a zásadou úspechu žalovanej v odvolacom konaní, ktorej náhrada trov odvolacieho konania priznaná nebola, lebo návrh na priznanie predložený nebol (§ 151 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolanie nie je prípustné.